

Н. О. Калинович

Кульчинський Станіслав-Леон

КУЛЬЧИНСЬКИЙ Станіслав-Леон (Kulczyński Stanisław Leon; 09. 05. 1895, м. Краків, нині Польща – 11. 07. 1975, Варшава, похов. у Кракові) – польський палеоботанік, систематик рослин, фітосоціолог, громадський діяч. Доктор габіліт. (1924), професор (1930), академік Польс. академії науки та мистецтва (1937) та АН (1945, у 1956–60 – чл. Президії). Державні нагороди Польщі. Закін. Ягеллон. університет у Кракові (1919, ступ. д-ра філософії), де водночас із навч. працював на каф. анатомії і фізіології рослин. Від 1919 – у Ботан. саду при Ботан. інституті, 1921–24 – секр. уряд. комісії з охорони природи у Кракові; 1924–41 – проф., завідувач кафедри морфології і систематики рослин, водночас 1924–41 – директор Ботан. саду (заклав сад польс. флори), 1934–36 – декан матем.-природн. ф-ту, 1936–38 – ректор Львів. університету. Залишив посаду ректора на знак протесту проти запровадження в Університеті т. зв. лавкового ґетто. 1941–43 – у с.-г. палаті побл. Кракова; 1945–52 – ректор, водночас 1945–60, 1962–69 – зав., 1960–62 – професор кафедри систематики та морфології рослин Вроцлав. університету, а також 1945–52 – ректор Вроцлав. політехніки. Почес. чл. Польс. ботан. товариства (1972). У 1930 започаткував вид. «Atlas Flory Polskiej», ред. ж. «Kosmos» (1932–39). Депутат (1947), віце-маршал (1952–56), голова комітету у закордон. справах (1952–56, 1961–69) польс. сейму. Діяч партії «Демократ. сторонництво», 1956–69 – голова її ЦК. Вивчав плейстоцен. міграції рослин у Центр. Європі й обґрунтував теорію неодночас. макс. зледеніння тер. Польщі та Зх. Росії; досліджував будову торфовищ Полісся, що дало змогу закласти основи меліорації цієї території; поширив низку узагальнень з біоседиментації торфів на теорію формування відкладів кам'яного вугілля; впроваджував матем. методи у флорист. і фітосоціол. дослідж.; обґрунтував коефіцієнт подібності для порівняння флор, здійснив флорист. порівняння для 130 країн світу; розробляв наук.

засади охорони природи.

Основні праці

Rośliny Polskie. Lwów; Warszawa, 1924 (співавт.); Torfowiska Polesia. Kraków, 1939. Т. 1; 1949. Т. 2; Peat bogs of Polesie. Kraków, 1949.

Державний архів

Держ. арх. [Львів. обл.](#) Ф. 26, оп. 5, спр. 1005.

Рекомендована література

1. K. Mądalski. Dorobek naukowy Stanisława Kulczyńskiego // S. Kulczyński – uczonego, polityk, działacz: Mat. z sesji naukowej ku czci prof. dr. S. Kulczyńskiego. Wrocław; Warszawa, 1978;
2. J. Fabiszewski. Stanisław Kulczyński (1895–1975) // Acta Societatis Botanicorum Poloniae. 1992. Vol. 61, № 1;
3. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожний А. Г., Матвеенко С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984.

Покликання на статтю:

Кульчинський Станіслав-Леон / Н. О. Калинович // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51511>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).